

Od Redakcji

1.

Tegoroczny numer „Poznańskich Studiów Polonistycznych. Serii Literackiej” poświęcony został elegii oraz zagadnieniu elegijności. Szkice opublikowane w części monograficznej pozwolą Czytelnikowi zapoznać się z przemianami gatunku — poczynsz od jego starożytnych i renesansowych korzeni, przez romantyzm (kiedy to pojęcie elegii — za sprawą traktatów takich jak *O poezji naiwnej i sentymentalnej* Friedricha Schillera czy *O elegii* Kazimierza Brodzińskiego — podlega daleko idącym redefinicjom), aż po współczesność. Przegląd różnorodnych stanowisk teoretycznych, a także historycznie zmiennych form elegii pozwala stwierdzić, że elegia jako gatunek, o którego wyrazistości w czasach antycznych decydowało przede wszystkim kryterium formalne (dystych elegijny), ustępowała w kolejnych stuleciach elegijności. Tę drugą rozumieć zaś należy jako szczególną modalność wypowiedzi, w której najważniejsza okazuje się emocjonalna sytuacja podmiotu lirycznego, refleksje poświęcone przemijaniu oraz wanitatywne krajobrazy. Warto dodać, że od schyłku XVIII stulecia w utworach uznawanych za elegijne obok osobistych dramatów pojawia się silnie eksponowane negatywne doświadczenie historii — w literaturze polskiej wyraźne po roku 1795, a potem powracające przy okazji kolejnych powstań dziewiętnastowiecznych i dramatycznych wojen w wieku XX.

2.

Przypominamy, że w niezależnym tematycznie od części głównej dziale analiz i interpretacji („Konfrontacje”) drukujemy

teksty dotyczące różnych epok i autorów, będące przykładami świetnego warsztatu filologicznego. Równie istotna jest część ze szkicami krytycznymi („Lektury”). Znalazły się w niej nie tyle streszczenia, sprawozdania czy wąsko rozumiane recenzje książek naukowych, ile raczej rzetelne oraz wnikliwe rozważania i polemiki dotyczące ważnych publikacji literaturoznawczych. Zadaniem części zarezerwowanej na prace materiałowe („Odkrycia”) jest pokazanie nowoczesnego warsztatu literaturoznawczego oraz przybliżenie wyników kwerend i innych poszukiwań. Na intelektualny deser proponujemy naszym Czytelnikom esej („Próby”).

3.

Miło nam poinformować, że w roku 2012 ukążą się dwa numery „Poznańskich Studiów Polonistycznych. Serii Literackiej”. W piśmie, które staje się w ten sposób półrocznikiem, zdecydowaliśmy się zachować dotychczas stosowany układ i wszystkie jego działy.

Pierwszy przyszłoroczny numer w części głównej poświęcony będzie analizie *Zarysu literatury polskiej z ostatnich lat szesnastu* Piotra Chmielowskiego. Ta wielokrotnie wznawiana praca z 1881 roku zasługuje na tak baczną uwagę, gdyż skupiwszy w sobie różne wątki prowadzonej przez pozytywistów warszawskich kampanii antypoetyckiej, na ponad sto lat zadecydowała o niekorzystnym, do dziś pokutującym w historii literatury wizerunku poezji popowstaniowej. Zamieszczone w dziale monograficznym numeru prace będą dotyczyć zarówno filozoficznych zapatrywań, języka wartości, które podzielał oraz propagował autor *Utylitaryzmu w literaturze*, jak i praktyk manipulacyjnych stosowanych przez niego przy omawianiu wierszy poszczególnych autorów. Celem tych rozważań jest odpowiedź na pytanie: dlaczego tak skutecznie Chmielowskiemu i jego formacji udało się przejąć rząd dusz po romantykach? Artykuły poświęcone pracy Chmielowskiego poprzedzone zostaną szkicem o *Państwie* Platona, co pozwoli sięgnąć do fundamentalnej kwestii wykluczania poetów i poezji w utopiach filozoficznych tudzież w społecznościach przenikniętych myślą utopijną. Redaktorem odpowiedzialnym za tę część numeru będzie prof. UAM dr hab. Radosław Okulicz-Kozaryn.

Marcin Jaworski, Piotr Śniedziwski